

РЕШЕНИЕ

№ 673

гр. Благоевград, 15.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ТРЕТИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на първи декември през
две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Петър Узунов

Членове: Вера Коева
Стойка Ил. Янева

при участието на секретаря Катерина Пелтекова
като разгледа докладваното от Вера Коева Въззивно гражданско дело №
20221200500733 по описа за 2022 година

и за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Образувано е по въззивна жалба с вх.№ 903271/08.06.2022г. от И. И. Х., чрез
пълномощник адв. В. Г. против Решение № 906519/10.05.2022г., постановено по гр.д.№
91/2021г. по описа на РС Благоевград, в частта, с която е признато за установено, на
основание чл. 422 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 410 от ГПК,
във връзка с чл. 240 от ЗЗД, във връзка с чл. 86 от ЗЗД, спрямо жалбоподателя И. И. Х., ЕГН:
*****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, че дължи на „****“ ЕООД,
ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3,
представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител, следните суми, за които е издадена
Заповед № 908125 от 17.10.2020 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК
по ч.гр.д. № 1965/2020 г. по описа на Районен съд – Благоевград, а именно:

- сумата от 738,97 /седемстотин тридесет и осем лева и деветдесет и седем стотинки/ лева,
представляваща главница по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018г., ведно със
законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на Заявлението за издаване
на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК – 01.10.2020 г., до окончателното изплащане на
задължението;

- сумата от 26,79 /двадесет и шест лева и седемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща
договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019г.;

- сумата от 39,32 /тридесет и девет лева и тридесет и две стотинки/ лева, представляваща
сторените от ищеца разноски в заповедното производство, съразмерно с уважената част от
исковата претенция.

- сумата от 568,39 /петстотин шестдесет и осем лева и тридесет и девет стотинки/ лева,
представляваща сторените от ищеца разноски в настоящото производство, съразмерно с
уважената част на исковата претенция.

В жалбата се излагат твърдения, че решението в обжалваните му части е неправилно и

незаконосъобразно, постановено при съществени нарушения на процесуалните и материални правила и се иска отмяната му в тази част, ведно с присъждане на разноските, направени в двете инстанции.

Твърди се неправилно обсъждане на направените от жалбоподателя възражения. Възражава се по допустимостта на иска. Оспорва се активната легитимация на въззивника при подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение, поради това, че към този момент цесията не е била произвела действие срещу жалбоподателя, като се твърди, че към този момент последният не е бил уведомен за извършената цесия и същата не може да му се противопостави. В тази връзка се оспорва качеството на кредитор на въззиваемата страна спрямо жалбоподателя.

Във връзка с горното възражение се оспорва настъпване на правновалидният ефект на уведомяването на цедирането на вземането с получаването на исковата молба, както и чрез пълномощно от цедента с правомощия на цесионера да уведоми длъжника за извършеното прехвърляне на вземането. Изтъква се, че уведомяването за цесията, за да породи действие последната спрямо длъжника, следва да се извърши от предишния кредитор. Оспорва се възможността цесионерът да представлява цедента в отношенията му с жалбоподателя чрез пълномощно.

Възражава се, че районният съд не е взел предвид доказателственото искане за установяване на извършеното от жалбоподателя плащане на дължими суми по договор, както и че нее взето предвид възражение за недействителност на договора.

Изтъква се, че не е взето предвид доказателствено искане за представяне на оригинални документи, касаещи претендираните иски суми и е направен неправилният извод, че ищецът е доказал иска си по основание. Поддържа се, че не са взети предвид доводите за недействителност на договор за заем, доколкото същият не отговаря на изискванията на чл.11 от ЗПК, т.е. не съдържа задължителни реквизити, липсва приложен погасителен план, както и не са спазени императивните изисквания на чл.10, 11, и 13 от ЗПК, които установяват съдържанието на потребителския кредит, какъвто е процесния договор, като е недопустимо съществени елементи от договора да се установяват със счетоводна експертиза.

При тези оспорвания се иска отмяна на решението в обжалваните части. Не се правят искания за доказателства.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК, въззиваемата страна "Агенция за контрол на просрочени задължения" ООД, в писмен отговор оспорва жалбата и от своя страна излага правни доводи за неоснователност на оплакванията на жалбоподателя. Сочат се аргументи, че цесията е съобщена валидно на ищеца с връчването на приложенията към исковата молба, както и чрез пълномощник, като се сочи и съдебна практика в тази насока. Оспорват се и останалите оплаквания, като се сочи, че правилно съдът е съобразил извършеното плащане на част от сумата от жалбоподателя, както и че правилно районният съд е приел за доказано, като дължимо процесното вземане.

Оспорва се твърдението на жалбоподателя за недействителност на договора на сочените основания. Както и чене са налице кумулативните условия по чл.143 ЗЗП, за да се счете, че договора съдържа неравноправни клаузи. Сочи се, че погасителния план е инкорпориран в съдържанието на самия договор.

При тези твърдения се иска потвърждаване на решението като правилно и законосъобразно. Не се правят искания за събиране на доказателства. Иска се присъждане на разноски, а при уважаване на жалбата се прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение на пълномощника на жалбоподателя.

За да се произнесе по същество на предявената въззивна жалба, съдът взе предвид следното от фактическа и правна страна:

От Договор за паричен заем № 3356129/25.10.2018г. се установява, че на 25.10.2018 г. между „***“ АД, ЕИК: ***, като заемодател и И. И. Х., ЕГН: *****, като заемател е сключен посоченият договор за паричен заем. С подписването на същия заемодателят се задължил да предостави на заемателя парична сума в размер на 1 500,00 лева. В тази връзка редът и условията, при които е отпуснат кредитът, както и размерът, броят, периодичността и датите на плащане на всяка вноска са уредени в процесния Договор. В Договора е

уговорено, че срокът на заема е 6 /шест/ месеца, като годишният фиксиран лихвен процент по него е 40,00 %, а лихвеният процент на ден, приложим при отказ от Договора, е 0,11 %, като общият размер на всички плащания възлиза на 1 679,76 лева при годишен процент на разходите на заема от 49,02 %. В чл. 3 от Договора е посочено, че „С подписването на настоящия договор заемателят удостоверява, че е получил от заемодателя изцяло и в брой заемната сума, като договорът има силата на разписка за предадената, съответно получена заемна сума“.

Заемателят се е задължил в тридневен срок от подписване на Договора да предостави на заемодателя обезпечение на задълженията му, а именно: две физически лица – поръчители или банкова гаранция с бенефициер – заемодателя, за сумата по чл. 2, т. 7 от Договора – 1 679,76 лева, със срок на валидност – 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по процесния Договор.

Към доказателствения материал по делото е приобщен Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., ведно с Приложение № 1 от 01.08.2019 г. към рамковия договор. По силата на Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., сключен между „****“ АД и „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, последното дружество е встъпило в правата на кредитора, на когото „****“ АД е прехвърлило свои ликвидни и изискуеми вземания, произхождащи от договори за заем по смисъла на ЗЗД и ТЗ и договори за потребителски кредити по смисъла на Закона за потребителския кредит. От приложения списък за прехвърлени вземания, неразделна част от Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., е видно, че под № 51, като длъжник е вписан ответникът – И. И. Х., с посочена отпусната главница в размер на 1 500,00 лева, която е с остатък към 01.08.2019 г. в размер на 1 032,41 лева, лихва за забава към същата дата – 87,43 лева, и такси /неустойки/ разходи за забава – 751,18 лева, като общо дължимото към датата на продажбата /01.08.2019 г./ възлиза на 1 911,26 лева.

Видно от приобщеното по делото Пълномощно от 14.02.2017 г., цедентът „****“ АД е упълномощило цесионера – ищец по делото, да уведоми от името на цедента всички длъжници по всички вземания на дружеството, които са цедирани, съгласно сключения Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/, сключен на 30.01.2017 г. и Приложение № 1, неразделна част от него. Към исковата молба е приложено Уведомление за извършената цесия /л. 17 от делото/, което е връчено на ответника с преписа от исковата молба на 15.03.2021г.

Видно от приложеното ч.гр.д. № 1965/2020 г. по описа на Районен съд – Благоевград, ищцовото дружество е подало Заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК, въз основа на което е издадена Заповед № 908125 от 17.10.2020 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК, по силата на която е разпоредено длъжникът И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, да заплати на кредитора „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството му на управител, следните суми: сумата от 1 032,41 /хиляда тридесет и два лева и четиридесет и една стотинки/ лева – главница, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК – 01.10.2020 г., до окончателното изплащане на дължимите суми; сумата от 87,43 /осемдесет и седем лева и четиридесет и три стотинки/ лева – договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019 г.; сумата от 124,00 /сто двадесет и четири/ лева – лихва за забава /мораторна лихва/ върху непогасената главница за периода от 24.04.2019 г. до 25.09.2020 г., за вземане по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г., сключен между „****“ АД и И. И. Х., като с договор за цесия вземанията са прехвърлени в полза на „****“ ЕООД по силата на Приложение № 1 от 01.04.2019 г. към Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г.; сумата от 24,87 /двадесет и четири лева и осемдесет и седем стотинки/ лева – разноски за заплатена държавна такса; сумата от 31,17 /тридесет и един лева и седемнадесет стотинки/ лева – разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Длъжникът И. И. Х. е упражнила правото си и в законоустановения двуседмичен срок е подала възражение с вх. № 904997/18.11.2020 г., в което е посочила, че не дължи изпълнение на вземането си по издадената заповед за изпълнение, поради което на

заявителя са дадени указания за предявяване на установителен иск . В едномесечен срок от получаване на съобщението заявителят е подал настоящия иск .

От приетата като доказателство съдебно-счетоводна експертиза се установява, че претендираните вземания по видове както следва: 1 032,41 лева – главница по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г.; 87,43 лева – договорна лихва, като вещото лице е посочило, че същата е дължима за периода от 23.01.2019 г. до 23.04.2019 г., тъй като договорната лихва за периода от 24.11.2018 г. до 24.12.2018 г. е платена; 149,41 лева – лихва за забава върху непогасената главница за периода от 24.04.2019 г. до 25.09.2020 г. /датата на Заявлението по чл. 410 от ГПК/.

Експертизата е установила извършени от ответника плащания в общ размер от 914,00 лева, като с посочената сума са погасени: 467,59 лева – главница; 92,33 лева – договорна лихва и 354,08 лева – неустойка по чл. 4, ал. 2 от Договора /липса на обезпечение/.

Вещото лице сочи, че поредността на погасяване на задълженията по кредита е както следва: първо се погасяват разходите за събиране на вземането, после неустойката, лихвата и накрая главницата /спрямо разбивката в погасителния план на всяка една вноска/. Твърди се, че в случая погасяването е извършено в следния ред: първо е погасявана неустойката, след това договорната лихва и накрая главницата, като от извършените плащания не са погасявани задължения за разходи по събиране на вземането и за законова лихва.

Заявява се от вещото лице, че по отношение на неплатените от ответника суми по договора за кредит за главница, договорна лихва и лихва за забава, сумата възлиза на 1 234,84 лева по искова молба на ищеца и 1 269,25 лева – по изчисления на експертизата. Излага се, че по отношение на неустойката, разходите и таксите за извънсъдебно събиране – такива не се претендират с исквата молба. Навежда се, че размерът на неустойката е за 706,18 лева, а размерът на таксите за извънсъдебно събиране е за 45,00 лева /максимален размер по Тарифата на „****“ АД/.

Вещото лице е изготвило два варианта на изчисления – по първия са извършени изчисления като е взето предвид и договореното между страните клауза за неустойка, а по втория вариант на изчисленията - цялата платена сума от ответника в размер на 914,00 лева, е отнесена за погасяване на задължения за главница и договорна лихва /без неустойки по чл. 4, ал. 2 от Договора/. При този вариант на изчисление остатъкът от задължението по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г. е в размер на 872,71 лева по видове задължения, както следва: 738,97 лева – главница; 26,79 лева – договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019 г. и 106,95 лева – лихва за забава за периода от 24.04.2019 г. до 25.09.2020 г.

При тези факти с обжалваното решение е признато за установено спрямо жалбоподателя И. Х., че дължи на „****“ ЕООД, следните суми, за които е издадена Заповед № 908125 от 17.10.2020 г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 1965/2020 г. по описа на Районен съд – Благоевград, а именно:

- сумата от 738,97 /седемстотин тридесет и осем лева и деветдесет и седем стотинки/ лева, представляваща главница по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г., ВЕДНО със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК – 01.10.2020 г., до окончателното изплащане на задължението, като за разликата до предявения размер от 1 032,41 /хиляда тридесет и два лева и четиридесет и една стотинки/ лева искът е отхвърлен като неоснователен;

- сумата от 26,79 /двадесет и шест лева и седемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019 г., като за разликата до предявения размер от 87,43 /осемдесет и седем лева и четиридесет и три стотинки/ лева искът е отхвърлен като неоснователен;

- сумата от 106,95 /сто и шест лева и деветдесет и пет стотинки/ лева, представляваща лихва за забава /мораторна лихва/ върху непогасената главница за периода от 24.04.2019 г. /датата следваща датата на последната погасителна вноска на паричния заем/ до 25.09.2020 г. /датата на подаване на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК/, като за разликата до предявения размер от 124,00 /сто двадесет и четири/ лева искът е

отхвърлен като неоснователен.

Със същото решение жалбоподателят е осъден да заплати на „****“ ЕООД, сумата от 39,32 /тридесет и девет лева и тридесет и две стотинки/ лева, представляваща сторените от ищеца разноски в заповедното производство, съразмерно с уважената част от исковата претенция, както и сумата от 568,39 /петстотин шестдесет и осем лева и тридесет и девет стотинки/ лева, представляваща сторените от ищеца разноски в настоящото производство, съразмерно с уважената част на исковата претенция.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е депозирана в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от легитимирана страна, срещу подлежащ на инстанционен контрол съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси съдът е ограничен от посоченото в жалбата, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните /т. 1 от ТР № 1 от 09.12.2013 г. по т. д. № 1/2013 г. на ОСГТК на ВКС/.

При служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, поради което следва да бъдат обсъдени доводите на жалбоподателя, изложени във въззивната жалба относно правилността му в оспорваната част.

Предявен е положителен установителен иск по чл. 422 от ГПК, във връзка с чл. 415, ал. 1 от ГПК, във връзка с чл. 410 от ГПК, във връзка с чл. 240 от ЗЗД, във връзка с чл. 86 от ЗЗД.

Искът е процесуално допустим – подаден е от ищеца, в качеството му на заявител по ч.гр.д.№ 1965/2020г. по описа на РС Благоевград, като е подаден в преклузивния едномесечен срок по чл. 415, ал. 1 от ГПК, за спазването на който съдът следи служебно /арг.т. 5а от ТР № 4/2013 г. на ОСГТК на ВКС/. Искът е предявен от АКПЗ ЕООД, в качеството му на цесионер по Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.1.2017г., сключен с Изит Асет Мениджмънт АД, последният от своя страна кредитор на жалбоподателя.

Исковата молба пред районният съд е подадена от ответната по жалбата страна, в качеството на заявител по издадената и оспорена заповед за изпълнение по ч.гр.д.№ 1965/2020г. по описа на БРС при поддържане от ищеца, като заявител на идентично правопораждащо основание, размер и период, с тези, поддържани в заявлението. При тези данни е достатъчно да се направи извод за допустимост на предявения специален положителен установителен иск по чл.422 ГПК.

Неоснователно е оспорването от жалбоподателя във връзка с твърдението му за недопустимост на иска, поради липса на правен интерес за ищеца. Фактът дали ищецът е носител на спорното материално право и има спрямо жалбоподателя Х. качеството на кредитор, на основание цедиране на вземането, има отношение не по допустимостта и респ.процесуалната легитимация по спора, а по съществото му.

Неоснователно е оспорването от жалбоподателя на качеството на кредитор на основание сключен Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., ведно с Приложение № 1 от 01.08.2019 г. към рамковия договор. По силата на Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., сключен между „****“ АД и „Агенция за контрол на просрочени задължения“ ООД, последното дружество е встъпило в правата на кредитора, на когото „****“ АД е прехвърлило свои ликвидни и изискуеми вземания, произхождащи от договори за заем по смисъла на ЗЗД и ТЗ и договори за потребителски кредити по смисъла на Закона за потребителския кредит. От приложения списък за прехвърлени вземания, неразделна част от Рамков договор за прехвърляне на парични задължения /цесия/ от 30.01.2017 г., е видно, че под № 51, като длъжник е вписан ответникът – И. И. Х., с посочена отпусната главница в размер на 1 500,00 лева, която е с остатък към 01.08.2019 г. в размер на 1 032,41 лева, лихва за забава към същата дата – 87,43 лева, и такси /неустойки/ разходи за забава – 751,18 лева, като общо

дължимото към датата на продажбата /01.08.2019 г./ възлиза на 1 911,26 лева.

На първо място - уведомяването на длъжниците не е елемент от фактическия състав на договора за цесия, а има значение при изследване на противопоставимостта на цесията на длъжника /и на третите лица/, който може валидно и с погасителен ефект да плати на предишния кредитор преди уведомяването /така Решение № 404/12.02.2016г., 4 г.о., гр. дело № 666 по описа на ВКС за 2015г./. Няма данни по делото, а и не се твърди от жалбоподателя да са извършвани плащания към предишния кредитор след цедиране на вземането, поради което възраженията относно липса на валидно цедиране са несъстоятелни.

Съгласно съдебната практика - Решение № 3 от 16.04.2014 г. по т.д. № 1711/2013 г. на ВКС, I т.о. ; Решение № 78 от 9.07.2014 г. на ВКС по т.д. № 2352/2013 г., II т.о., ТК, Решение № 3 от 16.04.2014г. на ВКС по т.д. № 1711 / 2013 год., I т.о., решение № 123 / 24.06.2009 год. по т.д. № 12 / 2009 год. на II т.о. на ВКС и мн.др - изхождащото от цедента уведомление, приложено към исковата молба на цесионера и достигнало до длъжника с нея, съставлява надлежно съобщаване на цесията, съгласно чл. 99, ал. 3, предл. 1 от ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника на основание чл. 99, ал. 4 от ЗЗД. Като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска, извършеното по този начин уведомление следва да бъде съобразено от съда по силата на чл. 235, ал. 3 от ГПК при разглеждане на иска на цесионера срещу длъжника. Съгласно Решение № 137 от 02.06.2015 г. на ВКС по гр.д. № 5759/2014 г., III г.о. ГК, постановено по реда на чл. 290 от ГПК, предишният кредитор има право да упълномощи новия кредитор да извърши съобщението до длъжника като негов пълномощник. Това упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД. Предвид така изложеното и на основание цитираната съдебна практика съдът счита, че е налице надлежно съобщаване на цесията по отношение на ответника, но едва към датата на връчване на препис от исковата молба, а именно на 15.03.2021 г. и следва да се зачете като факт с правно значение по делото, настъпил в хода на процеса /арг. чл.235, ал.3 ГПК/.

Според Решение № 137 от 02.06.2015 г. на ВКС по гр.д. № 5759/2014 г., III г.о. ГК, постановено по реда на чл. 290 от ГПК, предишният кредитор има право да упълномощи новия кредитор да извърши съобщението до длъжника като негов пълномощник. Това упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД. В тази връзка е неоснователно и оспорването, че цесионерът не може да представлява цедента в отношенията му по договора с жалбоподателя. Дали предприелият правно действие от чуждо име има надлежно учредена за това представителна власт е въпрос на нейното доказване, като дори действията от чужда име да са извършени без представителна власт, те не се приравняват от закона на действия, извършени от свое име - чл.42 ЗЗД и чл.301 ТЗ. В настоящия случай, към момента на отправяне и връчване на уведомленията по чл.99, ал.3 ЗЗД ответника по жалбата, въз основа на клаузата на чл.4.5 от договора за цесия, е притежавал необходимата за това представителна власт по отношение на цедента, поради което е налице надлежно съобщаване на цесията на длъжника от цедента, посредством цесионера, в качеството на негов представител, и цесията е проявила действие по отношение на длъжника - настоящ жалбоподател – чл.99, ал.4 ЗЗД / в този смисъл и Решение № 204 от 25.01.2018г., на ВКС по т.д. № 2230 по описа за 2016г., I т.о., ТК и мн.др./.

На следващо място се установи по делото, че между жалбоподателя и „****“ АД са възникнали правоотношения по Договор за паричен заем по чл. 240 и сл. от ЗЗД. По смисъла на чл. 240, ал. 1 от ЗЗД с договора за паричен заем заемодателят предава в собственост на заемателя определена сума пари, срещу насрещното задължение на заемателя да я върне. Договорът се счита за сключен от момента на предаване на съответната сума, а не от постигане на съгласието на страните. Поради това, независимо дали е налице писмен акт между тях или само устна уговорка, само с предаването на съответната сума е завършен фактическият състав на сключване на договора от съответния вид.

Неоснователно е оспорването на жалбоподателя относно валидността на заемния договор, сключен между него и трето лице – „****“ АД. Безспорно е, че жалбоподателят има качеството на „потребител“, както и че сключения договор е от търговското занятие на ищеца, а и на заемодателя, поради което са приложими разпоредбите на ЗЗП и ЗПК. Независимо от това, неоснователна е тезата на жалбоподателя за недействителност на

договора за заем на основание противоречие с разпоредбите на чл.10, чл.11 и чл.12 от ЗПК.

Процесният договор за паричен заем № 3356129, сключен на 25.10.2018г. между жалбоподателя и „***“ АД е сключен в писмена форма, на хартиен носител, по ясен и разбираем начин, като всички елементи на договора се представят с еднакъв по вид, формат и размер шрифт – не по-малък от 12, видно от съдържанието на самия договор, както и съдържа подписите и на двете страни /арг.чл.10 от ЗПК/. От съдържанието на договора се установява, че същият съдържа всички изискуеми и съществени елементи, сред изброените в чл.11, ал.1, т.1-27 от ЗПК реквизити. От съдържанието на договора се установява, че клузите са индивидуално уговорени и не се установява от съдържанието на договора и по – специално на основните му и определящи неговото съдържание като вид – договор за заем елементи да се касае до нищожни клаузи /с едно изключение, което ще се коментира по-надолу в изложението, касаещо неустойката/ на каквото и да било основание и най – вече поради неравноправност по см. на чл.143 вр. с чл.146, ал.2 от ЗЗП и Директива 93/13 ЕИО – чл.3, пар.1 , доколкото относно същественото и определящо съдържание на процесния договор за заем не се констатира клауза , която да противоречи на изискването за добросъвестност, да създава значително неравновесие между правата и задълженията на потребителя и /или да е във вреда на потребителя. Както ГЛП, така и ГПР са в съответните за това нормативно установени граници – в договора ясно и недвусмислено е определен както ГЛП, така и ГПР , посочен е начина на формирането, периода и размера им, както и този размер е в съответствие с императивното изискване на чл.19, ал.4 от ЗПК, поради което в този смисъл възражението за недействителност на договора за заем е неоснователно. Налице е и погасителен план, но същият е инкорпориран като част от съдържанието на договора в чл.2, от т.2 до т.7.

Неоснователно е възражението във въззивната жалба, че първоинстанционният съд не е взел предвид искането за представяне на оригинални документи от кредитора. Съгласно разпоредбата на чл.183 ГПК при задължаване настрана да представи намиращи се в нея документи в оригинал, същата може да ги представи и в официално заверен препис. В първоинстанционното дело на л.78 и сл., което се приравнява на алтернативно посоченото в текста на разпоредбата условие за представяне на официално заверен препис, каквито нотариалните удостоверявания от нотариус на съдържанието на документ по см. на ЗННД придават. На това основание следва да се счете, че кредиторът е представил доказателства за установяване на оспореното материално правоотношение.

Правилно като основателно е прието от първоинстанционният съд възражението за недействителност на уговорената клауза за неустойка, уговорена в чл.4, ал.2 от договора. Предвидената в договора клауза за неустойка за неизпълнение на договорно задължение за предоставяне на обезпечение противоречи на добрите нрави.

Критериите дали е налице нищожност поради противоречие с добрите нрави на неустойка, се съдържат в ТР № 1 от 15.06.2010 г. по т. д. № 1/2009 г. на ОСТК на ВКС, а именно - такава е неустойка, която е уговорена извън присъщите ѝ обезпечителна, обезщетителна и санкционна функции. Преценката за нищожност се извършва в зависимост от специфичните за всеки конкретен случай факти и обстоятелства, при съобразяване на естеството и размера на обезпеченото с неустойката задължение, обезпечение на поетото задължение с други, различни от неустойката правни способности, вида на самата уговорена неустойка и на неизпълнението, за което е предвидена, съотношението между размера на неустойката и очакваните за кредитора вреди от неизпълнението.

В случая страните са уговорили клауза за задължаване на заемополучателя да осигури надлежно обезпечение на кредитора в тридневен срок от сключването на договора, като при неизпълнение са предвидели неустойка във фиксиран размер от 1060,26 лв. Така предвидения размер е дори приближава размера на цялата заета сума от 1500,00 лв.. Така предвидената клауза за неустойка поради неизпълнение на договорно задължение за представяне на обезпечение противоречи на чл. 21, ал. 1 ЗПК. Съгласно чл. 21, ал. 1 ЗПК всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне на изискванията на закона, е нищожна. Предвидената клауза е и неравноправна по смисъла на чл. 143, т. 5 ЗЗП, тъй като същата е необосновано висока. Въведените в договора изисквания за вида обезпечение и срока за представянето му създават значителни затруднения на длъжника при изпълнението му до степен, то изцяло да се възпрепятства. Непредоставянето

на обезпечение не води до претърпяването на вреди за кредитора, който би следвало да прецени възможностите на заемотателя да предостави обезпечение и риска по предоставянето на заем към датата на сключването на договора с оглед на индивидуалното договаряне на договорните условия. Така уговорена неустойката би довела до неоснователно обогатяване на заемотателя за сметка на заемополучателя, поради увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още едно допълнително вземане на около 90 % от предоставената главница. Тъй като противоречието между клаузата за неустойка и добрите нрави е налице още при сключването на договора, то следва извода, че в конкретния случай не е налице валидно неустойно съглашение и съобразно разпоредбата на чл.26, ал.1 във вр. с ал.4 ЗЗД, в тази си част договорът изобщо не е породил правно действие, а нищожността на тази клауза е пречка за възникване на задължение за неустойка по договора. Претенциите за неустойка за неизпълнение на договорно задължение за предоставяне на обезпечение правилно е прието за нищожно, поради противоречието ѝ с добрите нрави.

В тази връзка направеното плащане общо от 914 лв. от заемополучателя по договора, както е установило вещото лице в експертиза и каквото е и твърдението му в жалбата, следва да се вземе предвид при погасяване само на главницата, както и на лихвите – договорна и за забава. Ето защо оплакването на жалбоподателя, че първоинстанционният съд не е взел предвид извършените от жалбоподателя плащания е основателно в насока неправилно приложение на погасяване на поредността на вземанията със сумата от 914 лв. При липса на уточняване при изпълнение кое от вземанията се погасява е приложимо правилото на чл.76, ал.2 ЗЗД, когато изпълнението не е достатъчно да покрие лихвите, разноските и главницата, погасяват се най – напред разноските, след това лихвите и най – после главницата. При приложение на това правило следва да се приеме, че вземанията за лихва за забава и за договорна лихва, в размерите, поискани от ищеца в исковата молба и установено от експертизата за дължими в общ размер от 211,43 лв. следва да се сметат за погасени чрез плащане. По реда на чл.76, ал.2 ГПК следва да се счете, че част от претендираната главница е погасена чрез плащане, поради което е останал неизплатен и дължим остатък от 329,84 лв. /1032 лв. – 702,57 лв. – остатъкът от платеното след погасяване на лихвите за забава и договорната такава/. Ето защо обжалваното решение следва да се отмени в частта, с която е признато за установено спрямо жалбоподателя, че дължи на ответната страна сума над 329,84 лв. , както и за сумите от 26,79 /двадесет и шест лева и седемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019г. и за сумата от 106,95 /сто и шест лева и деветдесет и пет стотинки/ лева, представляваща лихва за забава /мораторна лихва/ върху непогасената главница за периода от 24.04.2019 г. /датата следваща датата на последната погасителна вноска на паричния заем/ до 25.09.2020 г. /датата на подаване на Заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК/ и за тези вземания установителните искове се отхвърлят като неоснователни, като погасени чрез плащане.

При този изход от спора на следва да се отмени решението в осъдителната част, в която е осъден жалбоподателя да заплати на ответната страна сумата над 14,83 лв. , на основание разноси в заповедното производство, съразмерно с уважената част от предявените вземания, както и решението да се отмени в осъдителната част, с която е осъден жалбоподателя да заплати на ответника по жалбата сумата над 214,82 лв. разноси, съобразно с уважената част на исковете пред първата инстанция.

По разноските по въззивното обжалване: с оглед изхода от оспорването ответната страна дължи на жалбоподателя сумата от 20,81 лв. разноси, направени на основание заплатена по делото държавна такса, съобразно с уважената част спрямо оспорваната. В случая за разноси по делото следва да се признаят направените такива от жалбоподателя за заплатена държавна такса в размер на 55,05 лв. Липсват доказателства за уговорен реален размер адвокатско възнаграждение, както и липсват доказателства за реално заплатено такова, доколкото в адвокатското пълномощно на лист 26 от делото липсва приложен договор за правна защита и съдействие и вписан в него размер на адвокатско възнаграждение, както и начин на плащането му. Неоснователно е искането в писмената защита за присъждане на такова на основание чл.38 от ЗАдв., доколкото липсва изрично договаряне при упълномощаването, че последното ще се осъществява именно при условията на чл.38 и сл. от ЗАдвокатура.

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 906519/10.05.2022г. на РС Благоевград по гр.д.№ 91/2021г. по описа на с.с., в частта, с която е признато за установено, че И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, дължи на „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител, сумата над 329,84 /триста двадесет и девет лева и осемдесет и четири стотинки/ лв., представляваща главница по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г.; сумата от 26,79 /двадесет и шест лева и седемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща договорна лихва за периода от 24.11.2018 г. до 23.04.2019г. и сумата от 106,95 /сто и шест лева и деветдесет и пет стотинки/ лева, представляваща лихва за забава върху непогасената главница за периода 24.04.2019г. - 25.09.2020г., като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ, като неоснователни предявените от „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител установителни искове - за признаване за установено спрямо И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, че дължи следните суми: сумата над 329,84 /триста двадесет и девет лева и осемдесет и четири стотинки/ лв., представляваща главница по Договор за паричен заем № 3356129 от 25.10.2018 г., сумата от 26,79 /двадесет и шест лева и седемдесет и девет стотинки/ лева, представляваща договорна лихва за периода 24.11.2018г. - 23.04.2019г. и сумата от 106,95 /сто и шест лева и деветдесет и пет стотинки/ лева, представляваща лихва за забава върху непогасената главница за периода 24.04.2019г. - 25.09.2020г., на основание Заповед № 908125/17.10.2020г. за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК по ч.гр.д. № 1965/2020 г. по описа на РС – Благоевград.

ОТМЕНЯ Решение № 906519/10.05.2022г. на РС Благоевград по гр.д.№ 91/2021г. по описа на с.с., в частта, с която И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, е осъден да заплати на „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител, сумата над 14,83 /четиринадесет лева и осемдесет и три стотинки/ лева, представляваща направени от ищеца разноси в заповедното производство, съразмерно с уважената част от исковата претенция, предмет на настоящото производство, както и в частта, с която И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, е осъден да заплати на „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител, сумата над 214,82 /двеста и четиринадесет лева и осемдесет и две стотинки/ лева, представляваща сторените от ищеца разноси в първоинстанционното производство, съразмерно с уважената част на исковете, предмет на настоящото въззивно обжалване.

ОСЪЖДА „****“ ЕООД, ЕИК: ***, със седалище и адрес на управление: гр. София, ул. „****“ № 29, ет. 3, представлявано от Я.Б.Я., в качеството си на управител да заплати на И. И. Х., ЕГН: *****, с постоянен адрес: с. ***, п.к. 2741, ул. „****“ № 35, сумата от 20,81 /двадесет лева и осемдесет и една стотинки/ лева разноси по въззивното производство, съобразно уважената част спрямо обжалваната.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 906519/10.05.2022г. на РС Благоевград по гр.д.№ 91/2021г. по описа на същия съд в останалата обжалвана част.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____